

Віталій ГУРСЬКИЙ

здобувач освітньо-професійної програми

«Публічне управління та адміністрування», ЗУНУ

Науковий керівник – д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ Григорій МОНАСТИРСЬКИЙ

ТРАНСФОРМАЦІЯ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СФЕРИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

На основі аналізу стану громадського здоров'я та особливостей розвитку конкуренції у сфері надання медичних послуг можна зробити висновок про те, що управління системою охорони здоров'я в Україні потребує модернізації та обґрунтованих організаційних змін, які були визначені як в рамках медичної реформи, так і в теоретичних розробках вітчизняних науковців з державного управління.

У охороні здоров'я – найважливішими факторами модернізації є розширення, впровадження медичних технологій заснованих на використанні наукових знань, ноу-хау, широкому освоєнні наявних ресурсів, розширення виробництва медичних послуг, розвиток ринку громадського здоров'я, підприємництва та малого (середнього) бізнесу.

На нашу думку, під модернізацією надання послуг у сфері охорони здоров'я в сучасних умовах слід розуміти процес реформування існуючого організаційно – економічного механізму галузі. Ми згодні з іншими вченими, що реформування галузі неможливе без реальних інституційних перетворень, спрямованих на подальший розвиток базових соціальних, політичних й економічних інститутів українського суспільства.

Основна ідея модернізації сфери охорони здоров'я передбачає перехід від адміністративно-командної (централізованої планово-розподільної) до ринкової соціально-адаптованої економічної моделі. Вважаємо, що такі зміни передбачають:

- інтеграцію сучасного реформування медичної сфери із системною трансформацією економіки країни;
- переорієнтування системи охорони здоров'я на конкуренцію щодо створення цінності для пацієнтів, тобто результат стану здоров'я людини отриманий від медичної допомоги, на вкладену в нього гривню;
- підвищення структурної ефективності системи охорони здоров'я за рахунок побудови інноваційно-інвестиційної моделі розвитку установ охорони здоров'я на тлі державно-приватного партнерства, це буде сприяти відмові від кошторисної моделі фінансування, яка дозволить самостійно формувати дохідну і видаткову частини бюджету медичних організацій, з'явиться велика гнучкість

у використанні наявних ресурсів, підвищиться конкурентоспроможність та ефективність лікувально-профілактичних установ;

- роздержавлення в охороні здоров'я, яке означає, з одного боку, перехід від командно-адміністративних до економічно-управлінських методів керівництва, а з іншого – зміну форм та змісту відносин власності;

- формування ефективних механізмів виробничих відносин в структурі державного управління галуззю, а саме модернізацію механізмів управлінських процесів для розбудови концесійної співпраці в системі громадського здоров'я.

Обрана нами ідея модернізації охорони здоров'я – конкретний розвиток, подія, що виникає у певній реальності та відповідає корінним потребам розвитку суспільства. Однак, слід зазначити, що ідея модернізації будь-якої галузі є, за гегелівським висловом, продуктом діяльності «розуму». Отже, модернізація охорони здоров'я має власну об'єктивну ідею, яка повинна покладатися в основу реформаційних змін.

Застосування методу моделювання дозволяє розробити проект системних змін як стратегічних перспектив розвитку медичної допомоги в Україні, які спрямовуються на подолання таких проблем, як: структурна неефективність управління охороною здоров'я, екстенсивний розвиток сфери, переважання дорогих видів госпітального лікування над амбулаторно-поліклінічною допомогою, відсутність чіткої регламентації між рівнями надання медичних послуг (первинним, вторинним та вузькоспеціалізованим) та видами медичної допомоги (лікувально-діагностичний, реабілітаційний, профілактичний, соціальний та ін.), що негативно вплинуло на стан здоров'я населення та демографічний сценарій.

У рамках модернізації системи охорони здоров'я доцільно виділити демографічну модернізацію як перехід від високої смертності та низької народжуваності до низької смертності й високої народжуваності за загального поліпшення здоров'я населення.

Законопроекти у сфері реформування медичної системи України встановлюють, що обсяг коштів, які будуть надаватися з Державного бюджету, спрямовуються на реалізацію програми медичних гарантій та щорічно визначається у Законі України про Державний бюджет України. Зазначені законопроекти зачіпають фінансування медичного обслуговування населення, зокрема, запровадження державного гарантованого пакету медичних послуг та лікарських засобів, створення Національної служби здоров'я України в якості єдиного замовника медичних послуг, реформи первинної ланки системи охорони здоров'я та запровадження електронного обліку пацієнтів тощо [1].

Створення та запровадження такої моделі фінансування базується та передбачає чіткі та прозорі гарантії держави щодо обсягу безоплатної медичної

допомоги, відповідно до Концепції реформи фінансування охорони здоров'я та Концепції розвитку системи громадського здоров'я. Вона забезпечить кращий фінансовий захист громадян у випадку захворювання, ефективний та справедливий розподіл публічних коштів та скорочення неформальних платежів, створення стимулів для поліпшення якості медичної допомоги та підвищення ефективності процесу її надання.

Кожна медична послуга матиме визначений тариф, який платитиме лікарні держава за лікування пацієнта. Згідно з ухваленим законопроектом №6327 від 19.10.2017 «Про державні фінансові гарантії надання медичних послуг та лікарських засобів», тариф на медичні послуги, який пов'язаний із наданням первинної медичної допомоги, складається з двох частин: ставки на оплату медичної послуги та ставки на оплату діагностичних послуг, у тому числі лабораторних досліджень. Детальний перелік оплачуваних державою послуг та тарифів буде затверджуватися Урядом [1].

Що стосується інших напрямів модернізації системи охорони здоров'я, вважаємо, що до них потрібно віднести: забезпечення рівного доступу громадян до медичних послуг, особливо для жителів, що проживають у віддалених сільських районах; подолання державного монополізму в галузі, переважання державної власності на основні засоби виробництва (матеріально-технічні, фінансові, інформаційні, природні ресурси), розвиток приватного сектора в деяких галузях медичного забезпечення (наприклад, амбулаторна і стаціонарна допомога, профілактика захворювань, реабілітація після лікування тощо); відмова від директивного централізованого планування обсягів медичної допомоги та обсягів фінансування (попиту, формування ціни медичної послуги), надання господарської самостійності закладам охорони здоров'я; подолання дефіциту бюджетних асигнувань, дисбалансу між обсягами медичної допомоги та їх фінансовим забезпеченням, що приводить до невідповідності фактичних і рівноважних цін, що складаються на ринку медичних послуг; відмова від орієнтації на екстенсивний ресурсно-витратний розвиток галузі, зменшення витрат на одиницю послуги; визначення зв'язку між показником надаваних медичних послуг та результатами праці, підтримка мотивації до ефективного лікування хворих; розроблення законодавчої бази щодо прав і обов'язків: споживачів медичних послуг (пацієнти); виробників медичних послуг (медичні організації); покупців медичних послуг (органи управління охороною здоров'я, страхові медичні організації (СМО); посилення юридичної відповідальності за якість наданих послуг споживачеві з боку виробника медичних послуг

Список використаних джерел:

1. Деякі питання електронної системи охорони здоров'я: Постанова Кабінету Міністрів України №411 від 25.04.2018 р. URL:

<https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/deyaki-pitannya-elektronnoyi-sistemi-ohoroni-zdorovya> (дата звернення: 15.05.2021).

2. Медична реформа: відповіді на всі питання. Коли чекати змін. URL: https://espresso.tv/.../2017/.../medychna_reforma_vidpovidi (дата звернення: 07.05.2021).

Олег ДЕМКІВ

здобувач освітньо-професійної програми
«Професійна освіта управління персоналом», ЗУНУ
Науковий керівник – к. г. н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ Галина БАБ'ЯК

НЕОБХІДНІСТЬ РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Розвиток персоналу є важливою умовою успішної діяльності будь-якої організації. Це особливо справедливо на сучасному етапі, коли прискорення науково-технічного прогресу веде до швидких змін і вимог до професійних знань, умінь, навиків та компетенцій сучасного персоналу підприємства.

Також розвиток персоналу досягається через застосування комплексу заходів, що включає професійне навчання, перепідготовку, підвищення кваліфікації, а також планування кар'єри працівників підприємства.

Ефективне функціонування будь-якої організації насамперед визначається ступенем розвитку її персоналу. В умовах сучасного швидкого старіння теоретичних знань, умінь та практичних навичок спроможність організації постійно підвищувати фаховий рівень своїх працівників є одним із найважливіших факторів забезпечення конкурентоспроможності її на ринку, оновлення і зростання обсягів виробництва товарів чи надання послуг.

Професійне навчання персоналу – це систематичний процес формування у працівників підприємства теоретичних знань, умінь та практичних навичок, необхідних для виконання роботи.

Професійне навчання персоналу у ринкових умовах повинно носити безупинний характер і проводитися протягом усієї трудової діяльності [1].

Професійний розвиток особистості — це підготовка та адаптація особи до роботи за конкретною професією чи спеціальністю. Зазначене поняття вужче порівняно з поняттям «гармонійний розвиток особистості». Професійний розвиток особистості відображає процес підготовки людини до конкретного виду трудової діяльності, охоплює оволодіння особистістю потрібними теоретичними знаннями, уміннями та практичними навичками, соціальними нормами поведінки, системою моральних цінностей і економічних якостей [5].